

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 721/2024
02.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјана Ђурица, чланова већа, у парници тужиоца Предузећа за грађевинарство, производњу, трговину и транспорт „АР Градња“ доо Београд, чији је пуномоћник Милица Жаркић, адвокат у ..., против тужених: 1. Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво и 2. Општине Пећинци, коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Пећинци, ради дуга, вредност предмета спора 31.703.356,89 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2574/23 од 03.04.2024. године, у седници одржаној дана 02.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2574/23 од 03.04.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог Општина Пећинци за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 7070/21 од 01.03.2023. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате износ од 31.703.356,89 динара, са законском затезном каматом на појединачне износе одређене изреком пресуде, почев од одређених датума до исплате. Тужилац је обавезан да туженој Републици Србији на име трошкова парничног поступка исплати износ од 208.500,00 динара, а туженој Општини Пећинци износ од 298.500,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2574/23 од 03.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда. Одбијени су захтеви тужиоца и тужене Општина Пећинци за накнаду трошкова другостепеног поступка.

-2-

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у ставу I изреке, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени Општина Пећинци одговорио је на ревизију и у целости оспорио наводе ревидента.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Без утицаја на правилност побијане пресуде је указивање ревидента да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер се ревизија не може изјавити због те повреде поступка. Наводи да другостепени суд није одговорио на битне разлоге жалбе не стоје, па нема битне повреде одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. и 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је, као извођач радова, са Дирекцијом за изградњу Општине Пећинци, као наручиоцем, закључио Уговор о изградњи фискултурне сале у Доњем Товарнику од 12.08.2014. године, након спроведеног поступка јавне набавке велике вредности. Уговорена укупна вредност радова износила је 65.989.270,57 динара са ПДВ-ом. Како наручилац није у целости испунио уговорне обавезе према тужиоцу, Привредни суд у Сремској Митровици је пресудом П 426/15 од 27.03.2017. године обавезао Јавно предузеће за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци, које је пословало под називом Дирекција за изградњу Општине Пећинци, да тужиоцу исплати дуг по основу изведених радова. Тужилац то потраживање није наплатио у извршном поступку против дужника. Над наведеним јавним предузећем је решењем Привредног суда у Сремској Митровици Ст 14/22 од 31.08.2022. године отворен стечајни поступак, у коме је тужиоцу признато потраживање утврђено наведеном правноснажном пресудом. Такође је утврђено да је тужена Република Србија била уписана као власник предметне спортске хале, али да је то право током трајања парничног поступка пренето на тужену Општину Пећинци, на чије име је издата и употребна дозвола за предметни објекат.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да нису испуњени услови за одговорност тужених по основу члана 452. Закона о облигационим односима. Образлажу да за примену те одредбе није довољно да је одређено лице стекло право својине на објекту у вези са чијом изградњом је настао дуг, већ је потребно да је на то лице, на основу уговора, прешла имовинска целина дотадашњег имаоца или њен део, као и да се спорни дуг односи на ту целину, односно њен део. Како у конкретном случају није утврђено да су тужени уговором стекли фискултурну салу, нити да је на њих прешла имовинска целина Јавног

предузећа за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци, нижестепени судови су закључили да нема места примени наведене одредбе. При томе, другостепени суд додаје да је Општина Пећинци право својине на спортској хали уписала на основу решења о употребној дозволи, издатог у својству инвеститора, а не на основу уговора о преносу имовинске целине. Нижестепени судови су такође оценили да нема услова за одговорност друготужене по члану 14. Закона о стечају. Полазећи од тога да је над Јавним предузећем за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци решењем Привредног суда у Сремској Митровици Ст 14/22 од 31.08.2022. године отворен стечајни поступак, закључили су да то предузеће не припада кругу правних лица над којима се стечајни поступак, у смислу члана 14. став 1. Закона о стечају, не спроводи, па нема ни солидарне одговорности његовог оснивача из става 3. тог члана.

Ревизија тужиоца није основана.

Тужилац заснива тужбени захтев на тврдњи да су тужени солидарно одговорни за обавезу јавног предузећа, јер је изградњом спортске хале настала имовинска корист за тужене, јер је тужена Општина Пећинци оснивач јавног предузећа – дужника и јер је изградња објекта, према документацији о јавној набавци, било предвиђено да се финансира из буџета тужене Републике Србије.

Правилно је другостепени суд закључио да у конкретном случају нису испуњени услови за примену члана 452. Закона о облигационим односима.

За примену наведене одредбе није довољно да је неко лице уписано као власник одређене непокретности у вези са чијом изградњом је настао дуг другог лица. Неопходно је да је на стицаоца, на основу уговора, прешла имовинска целина дотадашњег имаоца или њен одређени део, као и да се спорни дуг односи управо на ту имовинску целину или њен део.

У конкретном случају, тужилац није доказао да је Јавно предузеће за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци на тужену Републику Србију или тужену Општину Пећинци пренело, уговором или другим правним послом, имовинску целину, односно део имовинске целине. Није доказано ни да је спортска хала била имовина јавног предузећа која је потом прешла на тужене, нити да је са евентуалним прелазом права на спортској хали прешао и дуг јавног предузећа према тужиоцу.

Чињеница да је тужена Општина Пећинци уписана као власник спортске хале на основу решења о употребној дозволи, односно у својству инвеститора, не доказује постојање уговора о преносу имовинске целине између јавног предузећа као дужника и тужене Општине Пећинци.

Неосновано се ревизијом указује да се, применом члана 25. став 3. Закона о облигационим односима, члан 452. истог закона мора применити и у случају преласка имовине на основу другог правног посла. И када би се прихватило да се правила о приступању дугу у случају преноса имовинске целине сходно могу применити на друге

правне послове, било би нужно да тужилац докаже постојање конкретног правног посла којим је извршен прелаз имовинске целине или њеног дела. Таквог доказа у овом поступку нема.

Ревизијски наводи о томе да је тужилац сопственим радом и материјалом изградио спортску халу и да ни тужена Република Србија ни тужена Општина Пећинци нису непосредно учествовале у њеној изградњи, не доводе у питање правилност побијане пресуде. Тужилац је радове изводио на основу уговора који је закључио са Дирекцијом за изградњу Општине Пећинци, као наручиоцем. Дакле, постојао је уговорни основ за извођење радова и настанак обавезе плаћања цене радова, а правноснажном пресудом је утврђено да је за исплату тог дуга одговорно Јавно предузеће за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци.

Само то што тужилац није у целости наплатио правноснажно утврђено потраживање од свог уговорног дужника не заснива обавезу трећих лица да му тај дуг исплате. Неуспех наплате од уговорног дужника не претвара уговорно потраживање у захтев по основу неоснованог обогаћења према лицима која нису била стране у том уговорном односу.

Тачно је да суд није везан правним основом који тужилац наведе. Према члану 192. став 4. Закона о парничном поступку, суд ће да поступи по тужби и ако тужилац није навео правни основ тужбеног захтева, а ако је тужилац навео правни основ, суд није везан за њега.

Међутим, суд је везан чињеницама на којима је захтев заснован у. За примену члана 210. Закона о облигационим односима било би потребно да је део имовине тужиоца без правног основа прешао у имовину неког од тужених. У конкретном случају, тужилац је радове изводио на основу уговора са јавним предузећем, а није утврђено да су тужени без правног основа примили имовину или корист од тужиоца, нити је утврђена непосредна веза између евентуалног осиромашења тужиоца и обогаћења било ког од тужених.

Навод ревизије да је у позиву за достављање понуда било означено да се предметна јавна набавка финансира из буџета Општине Пећинци није од утицаја на другачију одлуку. Околност да су средства за одређену јавну набавку планирана у буџету јединице локалне самоуправе не чини ту јединицу локалне самоуправе уговорном страном у уговору који је закључило друго правно лице, нити сама по себи значи преузимање дуга, приступање дугу или јемство за обавезе наручиоца.

Такође, правилно је другостепени суд закључио да не постоји одговорност друготужене по члану 14. Закона о стечају. Солидарна одговорност оснивача правног лица постоји само у случају када је реч о правном лицу над којим се, сагласно ставу 1. тог члана, стечајни поступак не спроводи. У овом случају, над Јавним предузећем за грађевинско земљиште, пројектовање и путеве Општине Пећинци је отворен стечајни поступак, а тужилац је у том поступку пријавио и остварио признање свог потраживања.

Отуда, није реч о правном лицу над којим се, услед законске забране, стечајни поступак не спроводи. Услови за солидарну одговорност оснивача из члана 14. став 3. Закона о стечају били би испуњени само када би били испуњени стечајни разлози, али се стечајни поступак над правним лицем не би могао спровести због изричите законске

одредбе. Како је у конкретном случају стечајни поступак спроведен, тај услов није испуњен. Овакав правни став заузет је и у одлуци Врховног касационог суда Прев 123/2021, у којој је закључено да нема солидарне одговорности оснивача по члану 14. став 3. Закона о стечају када је над јавним предузећем отворен и закључен стечајни поступак.

Неоснован је ревизијски навод да би се питање претежног финансирања јавног предузећа из средстава оснивача морало ценити искључиво према околностима које су постојале у време закључења уговора из 2014. године. Евентуалне околности у вези са изворима његовог финансирања у ранијем периоду не могу засновати солидарну одговорност друготужене по наведеној одредби.

Неосновани су и ревизијски наводи о постојању објективне одговорности првотужене за неиспуњење правноснажне пресуде донете против јавног предузећа. Одлука Уставног суда Уж 3923/2016, на коју се ревидент позива, односи се на оцену постојања повреде уставног права због неизвршења правноснажне судске одлуке у конкретном уставносудском поступку. Та одлука сама по себи не представља материјалноправни основ за успостављање обавезе Републике Србије да испуни дуг правног лица које није било у њеној организационој надлежности, за чије обавезе није утврђено да је Република Србија преузела одговорност и над којим је, поред тога, спроведен стечајни поступак.

Тужилац није доказао да је тужена Република Србија била уговорна страна у односу из кога потиче утужено потраживање, да је преузела дуг јавног предузећа, да му је приступила, или да је на њу прешла имовинска целина јавног предузећа са којом би прешао и дуг који се односи на ту целину. Чињеница да је тужена Република Србија у одређеном периоду била носилац права својине на спортској хали не заснива, сама за себе, њену одговорност за све обавезе јавног предузећа које су настале поводом изградње тог објекта.

Имајући у виду наведено, Врховни суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, нити разлози на које Врховни суд пази по службеној дужности, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни суд донео је применом одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, с обзиром да трошкови на име састава одговора на ревизију нису били нужни ради вођења парнице.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић